

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів

України

від 11 липня 2013 р. № 696

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ЕКОНОМІЧНА ПРОГРАМА розвитку автомобільних доріг загального користування на 2013—2018 роки

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення ефективного функціонування та розвитку мережі автомобільних доріг загального користування, будівництва та реконструкції 1,5 тис. кілометрів автомобільних доріг, проведення ремонту понад 24 тис. кілометрів автомобільних доріг.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Можливі три варіанти розв'язання проблеми, що передбачають:

перший — збереження існуючої системи фінансування дорожнього господарства (бюджетні кошти, кредитні кошти, кошти міжнародних фінансових організацій, гранти).

Перевагою такого варіанта є зменшення навантаження на державний бюджет за рахунок залучення коштів міжнародних фінансових організацій. При цьому є великі ризики щодо повернення залучених коштів при одночасно недостатньому державному фінансуванні;

другий — фінансування дорожнього господарства за рахунок переважно приватних інвестицій.

Перевагами цього варіанта є зменшення бюджетних видатків на покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг, стрімкий розвиток ринкових відносин у дорожній галузі.

Недоліками є ризики щодо зменшення приватних інвестицій, збільшення обсягу бюджетних видатків, експлуатаційного утримання мережі автомобільних доріг та забезпечення безпеки руху.

Розвиток і утримання автомобільних доріг за другим варіантом здійснюється переважно у таких розвинутих країнах, як Франція, Італія. Так, у Франції за рахунок приватних інвестицій побудовано мережу автомобільних доріг протяжністю більш як 7 тис. кілометрів, утримання яких здійснюється за рахунок плати за користування.

Однак в Україні стан існуючих автомобільних доріг характеризується низькими транспортно-експлуатаційними показниками порівняно з європейськими країнами. Так, дороги першої категорії, які повинні бути платними, становлять лише 1 відсоток загальної протяжності автомобільних доріг загального користування, другої категорії — 8 відсотків, третьої категорії — 17 відсотків. Найбільша частка в мережі автомобільних доріг належить дорогам четвертої категорії — 63 відсотки. Прогнозна інтенсивність руху транспортних засобів платними дорогами недостатня для залучення приватних інвестицій без гарантій держави, що створює ризики перевитрат бюджетних коштів на компенсацію інвесторам.

Зазначене свідчить про низький рівень конкурентоспроможності вітчизняних автомобільних доріг і зменшення обсягу приватних інвестицій;

третій, оптимальний — фінансування дорожнього господарства за рахунок бюджетних коштів, інших джерел (залучених коштів міжнародних фінансових організацій, кредитів під державну гарантію та коштів інвесторів, залучення концесіонерів).

Перевагами такого варіанта є формування стабільних джерел фінансування дорожнього господарства, запровадження механізму державно-приватного партнерства, залучення концесіонерів, покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг.

Разом з тим починаючи з 2013 року буде продовжена робота із залучення інших додаткових джерел фінансування для будівництва та експлуатації автомобільних доріг на умовах державно-приватного партнерства (концесії), зокрема розроблення конкурсної документації на найбільш капіталоемні об'єкти (Краковець — Львів — Броди — Рівне, Щербаківка — Харків — Новомосковськ — Дніпропетровськ — Запоріжжя — Сімферополь, Ульянівка — Миколаїв — Херсон — Красноперекіпськ — Сімферополь, перша черга великої кільцевої автомобільної дороги навколо м. Києва від автомобільної дороги Київ — Знам'янка до автомобільної дороги Київ — Чернігів — Нові Яриловичі з мостовим переходом через р. Дніпро, Одеса — Рені на ділянці Одеса — Монаші з мостовим переходом через Дністровський лиман), проведення концесійних конкурсів тощо.

Прогнозні обсяги та джерела фінансування наведені у додатку 1.

Завдання і заходи Програми

Програмою передбачається будівництво, реконструкція, ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування згідно із стандартами, приведеними у відповідність із сучасними стандартами якості дорожньо-будівельних робіт, з використанням новітніх

технологій на основі високоякісних бітумів (у тому числі гумо-бітумних сумішей) та інших дорожньо-будівельних матеріалів вітчизняного виробництва, влаштування дорожнього покриття на основі цементобетону, підвищення ефективності інноваційної та науково-технічної діяльності, інформаційне забезпечення дорожньої галузі.

Для проведення дорожньо-будівельних робіт на автомобільних дорогах загального користування необхідні такі основні матеріально-технічні ресурси:

- бітум — 4638,7 тис. тонн;
- залізобетон — 1906,9 тис. куб. метрів;
- щебінь природний — 126406,9 тис. куб. метрів;
- асфальтобетон — 74781,2 тис. тонн;
- цемент — 1950 тис. тонн;
- бензин — 430729 тис. літрів;
- дизельне пальне — 2494053,4 тис. літрів;
- електроенергія — 1303949,1 тис. кВт•год.

Продовжується робота з реформування дорожньої галузі, а саме з 1 січня 2014 р. передбачається передача автомобільних доріг загального користування місцевого значення із сфери управління Укравтодору до сфери управління Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської держадміністрацій.

Завдання і заходи Програми наведені у додатку 2.

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу забезпечити:

покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування протяжністю 169,5 тис. кілометрів, що сприятиме ефективному функціонуванню існуючої мережі автомобільних доріг;

поступовий перехід на укладення довгострокових договорів (контрактів) щодо утримання автомобільних доріг загального користування за принципом забезпечення їх експлуатаційного стану відповідно до нормативно-правових актів, норм і стандартів, що сприятиме створенню конкурентного середовища на ринку послуг з експлуатаційного утримання автомобільних доріг;

проведення ремонту понад 24 тис. кілометрів автомобільних доріг загального користування насамперед на підходах до великих міст, дорогах

з найвищою інтенсивністю руху та під'їзних дорогах до територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення;

будівництво та реконструкцію 1,5 тис. кілометрів автомобільних доріг загального користування згідно із стандартами, приведеними у відповідність із сучасними стандартами якості будівництва та реконструкції автомобільних доріг, з відповідною дорожньою інфраструктурою насамперед за напрямками міжнародних транспортних коридорів;

організувати виконання дорожньо-будівельних робіт згідно з міжнародними стандартами "ФІДІК" щодо проектування, будівництва та прийняття в експлуатацію доріг, що сприятиме удосконаленню механізму здійснення контролю за якістю виконання зазначених робіт, а також залученню до здійснення контролю Укртрансінспекції;

будівництво обходів населених пунктів загальною протяжністю 148,5 кілометра;

влаштування під'їздів з твердим покриттям до 94 сільських населених пунктів;

підвищення рівня безпеки руху, швидкості, комфортності та економічності перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом;

поступовий перехід до нормативного фінансування дорожньої галузі відповідно до науково-обґрунтованих державним підприємством "Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна" обсягів дорожньо-будівельних робіт;

облаштування шляхів міграції тварин для їх збереження, формування екомережі та забезпечення дотримання режиму охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

безперешкодний доступ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів дорожньої інфраструктури (у тому числі шляхом здійснення заходів щодо пониження бортового каменю на автомобільних дорогах (краю проїзної частини, укріпленої смуги узбіччя) в місцях перетину пішохідних шляхів (тротуарів), встановлення бортового каменю на зупинках на рівні підлоги транспортного засобу загального користування та звукових сигналів на світлофорах).

Очікувані результати виконання Програми наведені у додатку 3.

Обсяги та джерела фінансування

Прогнозний обсяг фінансування Програми становить 214034,17 млн. гривень, зокрема з урахуванням погашення зобов'язань за кредитами

39253,08 млн. гривень, з них за рахунок коштів державного бюджету — 133582,03 млн. гривень, інших джерел — 80452,14 млн. гривень, у тому числі коштів міжнародних фінансових організацій — 18092,34 млн. гривень, кредитних коштів — 42359,8 млн. та коштів інвесторів — 20000 млн. гривень.

Обсяги фінансування Програми визначаються щороку під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік з урахуванням його можливостей.
